

tilis módon. A gyermeknek bizonyos értelemben nincs szüksége reményre, a gyermek maga a remény-elv. Ezért tudja megóvni a felnőtteket attól, hogy a negatív élményekben gyökerező pesszimizmusnak áldozzák fel reményeiket és várakozásaikat.

5. Befejező megjegyzés

Saját értékük következtében a gyermekek egyedülálló módon segítségünkre lehetnek abban, hogy magunkra találjunk. A gyermekek rászorulnak a mi védelmünkre és tanításunkra, de mi is tanulhatunk tőlük. A kisgyermek gazdagok: bizakodóak, nyitottak, és a „levés ártatlanságában” teszik ki magukat a változás kockázatának.

De szegények is: ki vannak téve a kudarcnak, védelemre és nevelésre szorulnak, s ezért szegények és kicsinyek a szó legigazibb értelmében. Jézus a gyermeknek erre a gazdagságában való szegénységére gondolhatott, amikor így intette tanítványait: „Ha nem változtok meg, és nem lesztek olyanok, mint a gyerekek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18, 3).

Jegyzetek: 1. G. Clausen: Die vorgeburliche Entstehung der Sprache als anthropologisches Problem. Stuttgart 1971. 80. – 2. K. Rahner: Gedanken zu einer Theologie der Kindheit. In: Schriften zur Theologie VII. Einsiedeln – Zürich – Köln 1966. 315. – 3. M. J. Langeveld: Einführung in die theoretische Pädagogik. Stuttgart 1965. 107. – 4. G. Siewerth: Metaphysik der Kindheit. Einsiedeln 1957. 15. – 5. K. Rahner: Gott liebt dieses Kind. München 1957. 19. – 6. E. M. Erikson: Identität und Lebenszyklus. Frankfurt a. Main 1977. 59., 63. – 7. R. A. Spitz: Vom Säugling zum Kleinkind. Naturgeschichte der Mutter-Kind-Beziehungen im ersten Lebensjahr. Stuttgart 1976. 119. – 8. K. Jaspers: Einführung in die Philosophie. München 1969. 62. és a köv. – 9. H. G. Gadamer: Wahrheit und Methode. Grundzüge einer philosophischen Hermeneutik. Tübingen 1975. 97. skk. – 10. F. J. J. Buyten-dijk: Das menschliche Spielen. In: Neue Anthropologie IV. hrsg. v. H. G. Gadamer, P. Vogler. München-Stuttgart 1973. 114. – 11. M. Buber: Das dialogische Prinzip. Heidelberg 1965. 22., 31. – 12. Ch. Meves: So ihr nicht werdet wie Kinder. Stuttgart 1979. 29.

(Németből fordította *Endreffy Zoltán*)

TAKÁTS GYULA

Körmén vacog

Szedett a tőkén minden venyige.
Most döntik az utolsó kosarat
s szögek közé viszi a zöld garat.
Tölgy csapon át csorog a must színe.

Köpincek gögje néz a kertre.
A telt hordó füttyül a nyárra.
Már vár, aki az ajtót zárja,
s kulcsát otthon akasztja szegre.

Elhagylak én is – akárhogy sajog –,
Mint seregély, ha elfogyott a fűrt.
Szarvast szólít a hegyen fönt a kürt...
Megyek, azt hiszem, utolsó vagyok...

S egy csattanás!... Hol vagy, füge – virág?
Gerezd... Fecske?... Ropog a venyige.
Nagy piros csillag a vadász keze,
s körmén vacog a zuzmarás világ...